

واکسن همه فن حریف در برابر تمامی جهش‌های کرونا کدام است؟

سازمان بهداشت جهانی (WHO)، نوع دلتای ویروس کرونا را که منجر به تجدید حیات عفونت‌ها در بسیاری از کشورها از جمله موج دوم ویرانگر در هند شده، چهارمین نوع نگران‌کننده کووید-۱۹ نامیده است.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، در مورد سویه جدید کووید-۱۹ دولت هند گفت: جهش اضافی این نوع، معروف به دلتا پلاس نیز شناسایی و به یک سیستم داده جهانی ارسال شده است. این بیماری از ماه مارس در اروپا مشاهده و در ۱۳ ژوئن موجب همه‌گیری عمومی شده است. مدیرکل سازمان بهداشت جهانی، تدریس آدانوم گبرایسوس اظهار کرد: با افزایش انتقال جهانی انواع مختلف نگران‌کننده از جمله نوع دلتا، رفع سریع محدودیت‌ها برای افرادی که واکسینه نشده‌اند، فاجعه بار خواهد بود. نتایج تحقیقی نشان می‌دهد، نوع دلتا که برای اولین بار در هند شناسایی شد، قابلیت عفونت بیشتر دارد و دلیل اصلی موج دوم بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ در هند بوده است. نوع دلتا یا سویه B.1.617.2 نسبت به نوع آلفا که برای اولین بار در کنت، انگلستان شناسایی شد، آلودگی بیشتری ایجاد می‌کند. واکسن‌ها در برابر نوع جدید دلتا چقدر موثر هستند؟ داده‌های ارائه‌شده مربوط به اثربخشی واکسن با نوع دلتا تاکنون محدود بوده است البته نتایج مطالعات نشان داده است که واکسن‌های موجود در برابر انواع مختلف از جمله نوع دلتا کارایی دارند اما همه واکسن‌های دو دوز به دنبال دوز دوم خود محافظت بیشتری ایجاد می‌کنند.

واکسن فایزر

نتایج تحقیقات جدید محققان فنلاندی نشان می‌دهد که ۱۸۰ نفر از کارکنان بهداشت که دو دوز واکسن فایزر دریافت کرده‌اند، پاسخ آنتی‌بادی بسیار خوبی در برابر ویروس سارس-کوو-۲ (SARS-CoV-2) دارند البته پاسخ ایمنی در برابر نوع آلفا (نوع انگلیسی) قوی بود اما در برابر نسخه بتا (نوع آفریقای جنوبی سابق) تا حدودی کاهش نشان داده است.

محققان فنلاندی از دانشگاه تورکو و دانشگاه هلسینکی به همراه بیمارستان دانشگاه تورکو، بیمارستان دانشگاه هلسینکی و موسسه بهداشت و رفاه فنلاند پاسخ ایمنی حاصل از واکسیناسیون در مقابله با ویروس کرونا را که از ماه دسامبر در فنلاند آغاز شد، مورد بررسی قرار دادند. محققان پاسخ‌های واکسن را در ۱۸۰ نفر از کارکنان مراکز بهداشت که هر یک از آنها دو دوز واکسن mRNA فایزر-بیوان تک دریافت کرده بودند را تجزیه و تحلیل کردند. مشخص شد که همه افراد واکسینه شده بعد از دو دوز واکسن، سطح آنتی‌بادی عالی در برابر ویروس اصلی دارند. پاسخ ایمنی در برابر نوع آلفای ویروس به همان اندازه قوی اما پاسخ ایمنی در برابر نوع بتا ضعیفتر بود. افراد واکسینه شده دارای آنتی‌بادی‌های خنثی‌کننده بودند در نتیجه دارای محافظت نسبتاً خوبی در برابر نوع جهش یافته هستند.

پروفیسور ویروس‌شناسی ایلکا جولکونن می‌گوید: «این مطالعه کارایی واکسن کووید-۱۹ و توانایی آن در القاء پاسخ آنتی‌بادی در افراد در سن کار بدون در نظر گرفتن سن و جنس آنان نشان می‌دهد. این واکسن یکی از موثرترین مواردی است که تاکنون بررسی کرده‌ام.» شایان‌ذکر است، گروه تحقیقاتی وی بر روی بررسی پاسخ ایمنی ایجاد شده توسط واکسن‌های ویروس کرونا و عفونت‌های طبیعی تمرکز دارد. وی توضیح داد: بعد از دو دوز، پاسخ ایمنی ایجاد شده توسط واکسن کووید-۱۹ حتی بعد از عفونت ویروس کرونا با علائم خفیف همراه بود.

آنو کانتله، استاد دانشگاه هلسینکی و مرکز تحقیقات واکسن Meilahti اظهار کرد: بسیار امیدوارکننده است که تقریباً در تمام افراد واکسینه‌شده حتی مقدار کمی آنتی‌بادی خنثی‌کننده علیه نوع بتا وجود دارد.

این مطالعه با پیگیری طولی پاسخ ایمنی و محافظت در برابر سایر انواع موجود در سراسر جهان مانند نوع دلتا (نوع هند سابق) ادامه دارد. علاوه بر این، بر روی تجزیه و تحلیل آنتی‌بادی‌های دیگر واکسن‌های موجود در ویروس کرونا نیز متمرکز است.

نتایج تحقیق دیگری نشان داد که یک دوز واکسن فایزر یا مدرنا ۸۰ درصد در پیشگیری از عفونت موثر است. در این مطالعه که روی کارکنان مراقبت‌های بهداشتی واکسینه‌شده انجام شد، بیانگر این بود که میزان محافظت در برابر کرونا ویروس در دریافت‌کنندگان واکسن دو هفته بعد از تزریق دوز دوم ۹۰ درصد افزایش یافت.

این یافته‌ها نشان می‌دهد، واکسن‌های مجاز mRNA برای پیشگیری از عفونت سارس-کوو-۲ بدون در نظر گرفتن وضعیت علائم، در میان بزرگسالان در سن کار در شرایط واقعی موثر است به همین دلیل واکسیناسیون کووید-۱۹ برای همه افراد واجد شرایط توصیه می‌شود. واکسن فایزر، تنها واکسنی است که در حال حاضر مجاز به استفاده در کودکان از سن ۱۲ سالگی است، همچنین افزایش اثربخشی را در میان بزرگسالان نشان داده است.

فایزر در اواخر ماه مارس نتایج اولیه یک مطالعه واکسن را روی ۲۲۶۰ داوطلب آمریکایی ۱۲ تا ۱۵ ساله منتشر کرد که حاکی از این بود، هیچ موردی از کووید-۱۹ در میان نوجوانان کاملاً واکسینه شده وجود ندارد.

محققان دریافتند که با تزریق این واکسن، کودکان سطح بالاتری از آنتی‌بادی‌های ضد ویروس نسبت به مطالعات قبلی که در بزرگسالان جوان اندازه‌گیری شده بود، ایجاد کردند.

همچنین نتایج تحقیقات در انگلیس نشان داد، واکسن‌های دو دوز فایزر و آسترانکا در برابر نوع آلفا که برای اولین بار در انگلیس شناسایی شد، موثر هستند. این واکسن‌ها برای افرادی که هر دو دوز را دریافت می‌کنند محافظت بیشتری ایجاد می‌کنند اما در بین کسانی که یک دوز دریافت می‌کنند میزان محافظت کمتر است. نتایج مطالعه اخیر نشان داد که واکسن فایزر در برابر این نوع پس از دو دوز ۸۴ درصد و بعد از دوز اول ۳۴ درصد موثر است.

سازمان غذا و دارو ایالات متحده (FDA) اعلام کرد: واکسن جانسون و جانسون محافظت زیادی در برابر مواردی از جمله بیماری جدی، بستری شدن در بیمارستان و مرگ و میر دارد. در یک مطالعه گسترده که سه قاره را در بر گرفت، مشخص شد که یک دوز این واکسن ۸۵ درصد محافظت در برابر شدیدترین بیماری کووید-۱۹ دارد و حتی در کشورهایمانند آفریقای جنوبی، جایی که انواع مختلف نگران کننده در زمان آزمایش وجود مشاهده شد، همچنان عملکرد قوی داشت.

گزارش مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری (CDC) نشان داد، این واکسن در آزمایش‌های بالینی در پیشگیری از بیماری کووید-۱۹ در افرادی که دو هفته پس از دریافت واکسن هیچ دلیلی بر عفونت قبلی نداشتند، ۶۶.۳ درصد موثر بود.

مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری خاطرنشان کرد: این واکسن در جلوگیری از بستری شدن در بیمارستان و مرگ در افرادی که بیمار شده‌اند، تاثیر بالایی دارد و هیچ بیماری حداقل بعد از چهار هفته دریافت واکسن که به کووید-۱۹ مبتلا شده باشد در بیمارستان بستری نخواهد شد.

مشخص نیست که هر یک از این سه واکسن از شیوع ویروس توسط افرادی که بدون علامت هستند جلوگیری می‌کند یا خیر، اگرچه CDC اشاره کرد که شواهد اولیه نشان می‌دهد که واکسن جانسون و جانسون ممکن است از عفونت بدون علامت نیز محافظت کند.

در حال حاضر، اطلاعات کمی منتشر شده است که نشان دهد جانسون و جانسون به چه میزان در محافظت از نوع دلتا موثر است، هرچند اعتقاد بر این است که این واکسن تک‌دوز محافظت در برابر این نوع را نیز ارائه می‌دهد.

گفته می‌شود دکتر اسکات گوتلیب، رئیس سابق سازمان غذا و دارو ایالات متحده گفته است: واکسن جانسون و جانسون حدود ۶۰ درصد در برابر نوع دلتا موثر است.

هنوز هم، متخصصان پزشکی می‌گویند که هر سه واکسنی که در حال حاضر در ایالات متحده استفاده می‌شود، از نظر محافظت در برابر ویروس نتایج خوبی را نشان می‌دهند.

واکسن مدرنا

شرکت مدرنا اعلام کرد: نتایج مطالعه جدید نشان می‌دهد که این واکسن در برابر نوع دلتا و سایر مواردی که در حال گردش هستند، محافظت امیدوارکننده‌ای ارائه می‌دهد.

شایان ذکر است، در حالی که همچنان این واکسن در برابر نوع دلتا بسیار موثر است اما نتایج مطالعه‌ای نشان داد که واکسن در برابر دلتا و برخی دیگر از انواع سویه اصلی ویروس کمتر موثر است. پاسخ آنتی‌بادی در برابر نوع دلتا حدود دو برابر ضعیف‌تر از سویه اجداد ویروس بود.

دکتر کاترین گرگن-بارنت از مرکز پزشکی بوستون گفت: «واکسن از افراد در برابر بیمار شدن و بستری شدن در بیمارستان و حتی مرگ در اثر نوع دلتا محافظت می‌کند.»

واکسن اسپوتنیک وی

به‌تازگی سازندگان واکسن روسی اسپوتنیک وی (Sputnik V) اعلام کردند که تاثیر واکسن آنها در برابر نوع دلتا بیشتر از سایرین است. لازم به ذکر است، اثربخشی این واکسن در برابر نوع دلتا حدود ۹۰ درصد اعلام شده است.

این شرکت همچنین گفت: به‌زودی تزریق تقویت‌کننده‌ای را ارائه می‌دهد که به‌طور خاص برای مقابله با نوع دلتا طراحی شده است.

واکسن سینوواک

در مورد میزان موثر بودن واکسن سینوواک (Sinovac) در برابر نوع دلتا اطلاعات کمی در دسترس است. این شرکت اعلام کرد: ما در مورد اثربخشی واکسن‌ها در برابر سویه دلتا به تحقیقات خود ادامه می‌دهیم و در حال حاضر دریافتیم که واکسن‌های کنونی در برابر ویروس اثر خنثی‌کنندگی دارند.

واکسن آسترانکا

تجزیه و تحلیل توسط بهداشت عمومی انگلستان (PHE) نشان داد که واکسن‌های ساخته شده توسط فایزر و آسترانکا محافظت بالا بیش از ۹۰ درصد در برابر بستری شدن در بیمارستان به دلیل ابتلا به نوع دلتا ارائه می‌دهند.

منه پانگولوس، مدیر شرکت داروسازی آسترانکا اظهار کرد: «ما تشویق می‌شویم که نتایج غیربالینی منتشرشده دانشگاه آکسفورد را مشاهده کنیم و این داده‌ها، در کنار تجزیه و تحلیل اولیه از بهداشت عمومی بیانگر این است که واکسن ما می‌تواند تاثیر قابل توجهی در برابر نوع دلتا داشته باشد.»

آیا نیازمند دوز تقویت‌کننده هستیم؟

متخصصان بهداشت بارها هشدار داده‌اند که ممکن است نیازمند واکسن تقویت‌کننده کووید-۱۹ برای افراد واکسینه شده به‌خصوص با گسترش انواع جدید باشیم.

دکتر ارشد کاخ سفید، دکتر آنتونی فائوچی در ماه آوریل اظهار کرد که ممکن است نیاز باشد افراد طی سال واکسن تقویت‌کننده دریافت کنند.

مدیر عامل فایزر، آلبرت بورلا نیز قبلاً گفته بود که افراد احتمالاً طی ۱۲ ماه پس از واکسیناسیون کامل، به دوز سوم نیاز داشته باشند.

تاکنون، نتایج مطالعات نشان داده است، واکسن‌هایی که در حال حاضر استفاده می‌شوند، می‌توانند انواع در حال ظهور را تشخیص دهند اما ممکن است به اندازه کافی محافظت در برابر سویه‌های جدید نداشته باشند.

در حال حاضر، محققان تقویت‌کننده‌ها و نسخه‌های جدید واکسن‌ها که انواع مختلف را هدف قرار می‌دهند را بررسی می‌کنند.

فایزر قبلاً سومین آزمایش تقویت‌کننده واکسن خود را روی افراد کاملاً واکسینه شده آزمایش کرده است.

اوگور شاهین، از سازندگان این واکسن گفت: «انعطاف‌پذیری پلت‌فرم اختصاصی واکسن mRNA به ما این امکان را می‌دهد در صورت لزوم واکسن‌های تقویت‌کننده را طی چند هفته تولید کنیم.»

مدرنا همچنین در حال آزمایش یک دوز بالقوه سوم از واکسن فعلی خود و یک دوز تقویت‌کننده احتمالی است که به‌طور خاص نوع آفریقای جنوبی را هدف قرار داده است. با استناد به داده‌های اولیه این شرکت اعلام کرد: واکسن تقویت‌کننده پاسخ ایمنی امیدوارکننده‌ای در برابر انواع B.1.351 و P.1 ایجاد می‌کند که به ترتیب در آفریقای جنوبی و برزیل شناسایی شده‌اند.

در همین حال، الکس گورسکی، مدیر عامل جانسون و جانسون طی مصاحبه‌ای در ماه مارس گفت: این شرکت برای تطبیق واکسن خود برای انواع مختلف از موقعیت مناسبی برخوردار است و در حال کار بر روی نرم‌افزاری است که به برخی از این موارد جدید و انواع نوظهور می‌پردازد.